

Gemeente Leusden

Meerjarige financiële verkenning

Inzicht in financiële ruimte voor ambities

Duidingsdebat 22 maart 2022

Inhoud

Begroting 2023-2026

- Verantwoordelijkheid raad
- Financieel kader

Bekostiging ambities

1. Structureel begrotingsaldo
2. Inzet incidentele middelen

Conclusie

Vervolg

Bijlagen

Begroting 2023-2026

Verantwoordelijkheid raad

- De gemeentewet (art. 189) schrijft voor dat de raad dient te zorgen voor een begroting en/of meerjarenraming die structureel en reëel in evenwicht is.
- Voor 15 november dient de begroting voor het komende jaar te worden aangeleverd bij de provincie.
- Verbeterpunten mogelijk in de toezichtsbrief provincie 2021 (bijlage 1). Met name toepassing incidentele baten en lasten.

Belangrijke financiële kaders

1. Het eerste begrotingsjaar dient minimaal financieel sluitend zijn om repressief toezicht te behouden
2. Structurele uitgaven mogen niet incidenteel worden gedekt (bijlage 2)

Structureel versus incidenteel (bijlage 2)

Structureel is de regel

In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele baten en lasten zijn dus de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

Definities

- Structureel: Baten en lasten bij periodiek terugkerende, blijvende taken.
- Incidenteel: Baten en lasten die eenmalig voorkomen met een duidelijke, concrete en onvoorwaardelijke einddatum.

Voorbeelden in bijlage 2

Bekostiging ambities

1. Structurele ambities worden bekostigd uit het structurele begrotingsaldo.
2. Incidentele ambities mogen ook worden bekostigd uit incidentele middelen, zoals de inzet van reserves.

Deel 1: structureel begrotingsaldo.

Verkorte meerjarenprognose

Structureel begrotingsaldo

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat geamendeerde begroting 2022-2025	395	20	-632	-894	-894	-894	-894
A. Mutaties Jeugdzorg en WMO	1.049	666	545	306	-224	-300	-300
B. Mutaties Rijk	1.527	1.572	2.130	2.221	-701	-364	-364
C. Mutaties intern (onder handen)	-402	-364	-328	-136	-218	-318	-382
Indicatieve prognose begrotingssaldo per 11 mrt '22	2.570	1.893	1.715	1.497	-2.037	-1.876	-1.940

Tabel 1 verkorte meerjarenprognose 2022-2028

A. Mutaties jeugdzorg en WMO

Structureel begrotingsaldo

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Extra middelen jeugdzorg 100%	1.779	1.991	1.870	1.630	1.101	1.025	1.025
Af: stelpost jeugdzorg en WMO	-215	-810	-810	-810	-810	-810	-810
Af: Investeringsplan Lariks (Raad november '21)	-515	-515	-515	-515	-515	-515	-515
Subtotaal mutaties jeugdzorg en wmo	1.049	666	545	306	-224	-300	-300

Tabel 2 mutaties jeugdzorg en WMO

Risico's:

Eigen bijdrage jeugdzorg en WMO. Rijk gaat uit van 871k. Haalbaar?

B. Mutaties Rijk en regeerakkoord

Structureel begrotingsaldo

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bijstellen accessen september circulaire	573	588	591	687	687	687	687
Herijking gemeentefonds (max € 60,- per inw oner)		-458	-915	-1.373	-1830	-1.830	-1.830
Opschalingskorting 2023-2026 vervalt tijdelijk (Sep/Dec cir)	350	539	721	909			
Extra accessen hoge ambities reageerakkoord	604	1.240	2.070	2.334	779	779	779
Korting w oningbouw /herstructuring		-337	-337	-337	-337		
Specifieke Uitkeringen (SPUK) klimaat, stikstof en w oningbouw	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Subtotaal mutaties Rijk en startnota	1.527	1.572	2.130	2.221	-701	-364	-364

Tabel 3 mutaties Rijk en regeerakkoord

Risico's:

- Wordt de opschalingskorting helemaal afgeschaft per 2026 of toch weer ingesteld?
- Algemene uitkering 'trap op, trap af". Hoge ambities Rijk zorgen nu voor fors hogere AU. Mogelijk gaat het Rijk minder uitgeven, waardoor alsnog een verlaging van de AU ontstaat.
- Kosten voor gemeenten bij ambities Rijk zijn onbekend.

C. Mutaties intern

Structureel begrotingsaldo

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Tussentijdse besluiten	90	125	125	125	125	125	125
Actualisatie huidige begroting:							
Structureel > incidenteel gedekt	-208	-371	-409	-286	-296	-324	-316
Overige mutaties	-284	-118	-44	25	-47	-119	-191
Subtotaal mutaties bestaand beleid	-402	-364	-328	-136	-218	-318	-382

Tabel 4 mutaties bestaand beleid

Onzekerheden en PM:

- Nieuw beleidsplan sociaal domein. Investerings in voorliggend veld (preventief), opbrengst (minder dure zorg) onzeker
- Ontwikkelingen in de formatie door toename gemeentelijke taken en lokale ambities
- Wet Kwaliteit Bouwtoezicht (WKB), minder leges en niet veel minder werkzaamheden. Per 2023.
- Invloed van de inflatie bedrijfsbudgetten (inkoop en aanbestedingen)
- Nieuw beleid 2023 (inventarisatie is onderhanden)

Mogelijkheden tot verruimen

Structureel begrotingsaldo

1. OZB verhogen

Richtlijn	Begroting 2022	Landelijk gemiddeld	Norm art. 12
Totaal opbrengst OZB	8.278.000	10.182.000	11.430.000
Kengetal w oonlasten	90%	100%	107%
Onbenutte belastingcapaciteit	-	1.904.000	3.152.000
Gemiddelde w oonlasten	729	811	865

Tabel 5 Richtlijnen OZB

2. Ombuigen bestaand beleid – keuzes maken

- Rapport “verkenning prioriteitstelling” 11 maart 2021 (bijlage 4)

Conclusie structureel begrotingsaldo.

- Meer inkomsten tot 2025, nieuwe raad start comfortabel
- Niet meteen drastisch bezuinigen
- Echter ook meer grote onzekerheden
- Inkomsten Rijk zijn onvoorspelbaar > lastig bij besluiten tot nieuw structureel beleid
- Gemeentelijke kosten voor de Rijksambities zijn nog onbekend

Bestuurlijke uitdagingen:

- Wel of niet anticiperen op tussentijdse accresverlaging
- Wel of niet de gok nemen bij aangaan structureel nieuw beleid
- Of tussentijds afwachten op duidelijkheid Rijk

Reëler structureel begrotingsaldo.

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat geamendeerde begroting 2022-2025	395	20	-632	-894	-894	-894	-894
A. Mutaties Jeugdzorg en WMO	1.049	666	545	306	-224	-300	-300
B. Mutaties Rijk	1.527	1.572	2.130	2.221	-701	-364	-364
C. Mutaties intern (onder handen)	-402	-364	-328	-136	-218	-318	-382
Indicatieve prognose begrotingsaldo V1	2.570	1.893	1.715	1.497	-2.037	-1.876	-1.940

Tabel 1 verkorte meerjarenprognose 2022-2028

Reservering opschalingskorting (2,5 mio)	350	539	721	909			
Reservering tussentijdse korting accres -50%		620	1.035	1.167			
Indicatieve prognose begrotingsaldo V2	2.220	735	-41	-579	-2.037	-1.876	-1.940

Tabel 6 reëler verkorte meerjarenprognose 2022-2028

Deel 2:

Incidentele middelen

Waarvoor reserves inzetten

2. Incidentele middelen

1. Incidentele uitgaven

Uitgaven met een duidelijk begin en einde (kop en staart)

2. Investerings

Een 'bedrijfsmiddel' dat langer mee gaat dan een jaar. De kosten wordt afgeschreven (verdeeld) over de toekomstige levensduur.

Bij een incidentele bekostiging wordt het hele investeringsbedrag in 1 keer voldaan via de reserve kapitaalslasten. Hierdoor ontstaan er geen extra afschrijvingslasten in de begroting.

Welke reserves

2. Incidentele middelen

Prognose begroting 2022-2026 per 31-12

<i>x € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Financierings reserves & voorzieningen	29.238	25.857	23.258	20.801	20.801
Bestemmingsreserves	14.580	14.641	14.666	15.482	15.482
Algemene (risico) reserves	8.658	8.172	7.997	7.039	7.618
Totaal reserves & voorzieningen	52.476	48.670	45.921	43.322	43.901

Tabel 7 Totaal prognose reserves en voorzieningen

Vrij beschikbaar

2. Incidentele middelen

Prognose begroting 2022-2026 per 31-12

x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene (risico) reserves	8.658	8.172	7.997	7.039	7.618
Benodigd w eerstandsvermogen basis	-4.905	-4.905	-4.905	-4.905	-4.905
Benodigd w eerstandsvermogen grondbedrijf	-633	-600	-600	-600	-600
Prognose vrij beschikbaar	3.120	2.667	2.492	1.534	2.113

Tabel 8 Totaal prognose vrij beschikbaar

Deze prognose is exclusief het jaarrekeningresultaat 2021 en 2022.

Naar verwachting zullen dit positieve resultaten zijn, waarvan een deel kan worden toegevoegd aan de algemene reserve. Hierdoor kan het vrij beschikbare deel toenemen in de komende jaren.

Mogelijkheden tot verruimen

2. Incidentele middelen

Vrij beschikbare reserves kunnen verruimt worden door het herbestemmen van bestemmingsreserves.

Dit verloopt via een inhoudelijke afweging.

Raadsbesluiten uit het verleden worden heroverwogen door de nieuwe raad.

Kanttekening

2. Incidentele middelen

Nadelen van incidentele bekostiging investeringen

Het (deels) bekostigen van investeringen biedt voordelen in minder lasten in de begroting.

Echter bij de vervanging van de betreffende investering is wederom een incidenteel bedrag nodig is of komen de afschrijvingslasten alsnog terug in de begroting.

Twee voorbeelden:

	x € 1.000	Totale investering	Incidenteel bekostigd	Voordeel begroting per jaar
2e Sporthal		2.867	1.323	46
Hart van Leusden		3.838	3.000	133

Tabel 9 Voorbeeld exploitatievoordeel incidentele bekostiging investeringen

Conclusie

- Tot 2026 onzekere tijden m.b.t. de gemeente inkomsten
  - De voorspelbaarheid algemene uitkering is laag door aanpak Rijk
  - Echter nu geen directe aanleiding tot drastische bezuinigingen
  - Wel voorzichtig blijven met aangaan structurele verplichtingen
-
- Risicoprofiel sociaal domein blijft ongewijzigd hoog
  - Er zijn voldoende incidentele middelen achter de hand voor tegenvallers/risico's
  - Structureel is ook echt structureel bekostigen.

Vervolg

1. Maart circulaire

Eind maart volgt een tussentijdse maartcirculaire gemeentefonds met een meer concrete doorkijk naar de financiële gevolgen voor de gemeenten op basis van het coalitieakkoord Den Haag. De effecten worden verwerkt in de voorjaarsnota 2022.

2. Coalitieakkoord & College uitvoeringsprogramma 2022-2026 (CUP)

- Keuze en prioritering thema's
- Verdieping concrete thema's en financiële doorrekening

3. Voorjaarsnota 2022 & Kadernota 2023 (beoogde raad 7 juli)

- Geactualiseerde startpositie (incl. voorjaarsnota 2022 & startnota Regeerakkoord)
- Inventarisatie wensen nieuw beleid

4. Begroting 2023-2026 (raad 4 nov)

- Samenvoeging van Kadernota 2023 en CUP 2022-2026

Bijlagen

Bijlagen

Actuele informatie:

1. Toezichtbrief provincie december - 2021
2. Notitie incidentele baten en lasten - maart 2022

Achtergrond informatie:

3. Algemeen financieel beeld uit kadernota 2022 (nog niet geactualiseerd)
4. Rapport verkenning prioriteitstellingdiscussie - maart 2021

Financiële vragen?

